Но: 32

Жоꙋй 15. Септем 1829

АЛБИНА РОМѪНѢСКЪ

ГАЗЕТЪ ПОЛИТИКО=ЛИТЕРАЛЪ

РОССІѦ

Одеса 31 аꙋгꙋст. Ѡ корабіе аꙋстріанъ пꙋрчѣсъ дела Константинополе ꙟ 19 аꙋгꙋст, ши сосітъ аиче ꙟ 29 ꙟщіинцазъ къ дела 17 аꙋгꙋст бирꙋинцеле армелор ноастре ши лꙋарѣ Андріанополей ꙟмплꙋсе де мъхничюне капиталіа ꙟперіей Отомане. Сꙋлтанꙋл сѫмцинд ꙟ сфѫршит невоѧ де а фаче паче тримисесъ ла Генерала Квартиръ Плинипотенцій, ꙟсоцѫнд де Секретарюл Солїей де Прꙋсіа. Кѫт пентрꙋ кондиціиле пъчей, Сꙋлтанꙋл съ ласъ ла мърймѣ де сꙋфлет а М. Сале Ꙟмпъратꙋлꙋй, ши ашѣптъ кꙋ не ръбдаре минꙋтꙋл де а искъли Трактатꙋл. Породꙋл нꙋ ворбѣ де кѫт де паче, не доринд алт нимикъ. Ꙟ Капиталіе май нꙋ се афлъ ошй; ръмъшицеле партидей Еничерилор връжнд асе фолоси кꙋ ꙟпрецꙋръриле де акꙋма се пар а фи плекацй спре а ръдика стѣгꙋл револтей; ꙟсъ мъсꙋриле челе май аспре аꙋ ꙟтѫмпинат тоатъ испита дин партѣ лор. Хамид-Ага, Комендантꙋл де къпитеніе ал четъцилор де пе Восфор, саꙋ педепсит кꙋ моарте пентрꙋ къ аꙋ ворбит кꙋвинте ръсклитоаре.

19 Аꙋгꙋст- Педеѱеле аꙋ ꙟчепꙋт ши ꙋрмѣзъ кꙋ ѡ асприме ꙟспъймѫнтътоаре, ꙟмпротива тꙋтꙋрор челор че сѫнт кꙋ препꙋс ꙟнаинтѣ Сꙋлтанꙋлꙋй. Тоцй чїй че сѫнт де тагма Еничерилор, се пꙋн ла опрѣлъ, мꙋлцй пънъ акꙋма саꙋ ши згрꙋмат, іаръ алцїй аꙋ пїердꙋт капꙋл, ши ꙋлициле сѫнт плине де кадаврꙋрй сѣꙋ трꙋпꙋрй моарте. Афаръ де ачѣста, Сераскїерюл аꙋ порꙋнчит де а згрꙋма ꙟтраскꙋнс ꙋн нꙋмър маре де персоане, кафенелеле ꙋнде се адꙋна мъдꙋлъриле ачестей партиде саꙋ ръдикат.

Ꙟщїинцъриле дела 22 аратъ, къ екзекꙋцїиле ꙋрмѣзъ пънъ ла атѫта, ꙟкѫт съ сокотеще къ нꙋмърꙋл жертвелор де акꙋма есте май маре де кꙋм ера ла 1826 ла епоха стѫнџерей трꙋпꙋлꙋй еничерилор, Се зиче къ мꙋлте персоане де ранг маре вор къде сꙋпт соартѣ че пъсꙋтрѣзъ Сꙋлтанꙋл пентрꙋ ачей не норочицй, чи се пар а фи кꙋ препꙋс ꙟнаинтѣ лꙋй.

Генералꙋл Конте Паскевичй де Ериван, прин ꙋн рапорт адресꙋит кътръ М. Са Ꙟ, ꙟщїинцазъ деспре черкарѣ че аꙋ фъкꙋт Паша де Ван асꙋпра четъцей Баїазет дела 17 пънъ ла 30 юнїе, ши кареле аꙋ фост ꙟпинс ꙟнапой де кътръ ꙟвингътоареле ноастре ошй, сꙋпт команда Генералꙋлꙋл Маїор Попов.

Денемарк

Корабїа рȣсаскъ Молер, че сѫ афлъ ꙟлиманȣл дела КопенХага, капиталїа Денемаркȣлȣй, ва рѫмѫне аколо пѫнъ ла сосирѣ корѫбїей Синїавин, ꙟкарѣ сѫ афлъ май мȣлцй ꙟвъцацй, чи аȣ фѫкȣт ꙟпреȣнъ ѡ кълъторїе де дескоперире ꙟпрецȣрȣл пѫмѫнтȣлȣй. Корабїа Молер, че аȣ авȣт ȣн гарнизон де 40 бърбацй аȣ лиѱит де трїй анй ꙟстреинѫндȣсе ꙟкълъторїа са, ши ꙟкȣрџере де атѫта време аȣ перит дин трѫншїй нȣмай патрȣ иншй. Ꙟкълъторїа са аȣ дескоперит ꙟмарѣ Ꙗтлантикъ (алеȣтикъ) ѡ ꙟсȣлъ чей не лъкȣитъ, ши пе каре аȣ афлат ѡ мȣлциме де џестоасе.

Франціꙗ

Вестита тръсȣръ кȣ вапорй а Д. Гȣрней, пре карѣ нȣ демȣлт нородȣл аȣ вѫзȣт сѫ ѡ факъ ꙟвȣкъцй, дин ȣръ пентрȣ афларѣ машинелор ноȣъ, аȣ маневрит пе ȣн шес ꙟнаинтѣ Дȣкъй де Велингтон ши а ȣнȣй нȣмър маре де офицерй, де даме, де ꙟвъцацй ш. а. Май ꙟтѫй аȣ легат де ачѣстъ тръсȣръ ѡ калѣскъ ꙟкарѣ аȣ шезȣт Дȣка де Велингтон, Сир В. Гордон ши кѫтева даме. Машина аȣ трас дȣпъ сѫне пе ачѣстъ калѣскъ кȣ чѣ май маре ȣшȣринцъ. Ꙗпой аȣ пȣс ꙟлокȣл калесчей ȣн кар, ȣнди се афла 27 солдацй ꙟпреȣнъ кȣ Д. Гȣрней фъръ алцй дой сѣȣ трїй оаменй че шидѣ лѫнгъ апаратȣл машиней. Сокотинд репеџȣнѣ ачестȣй кар, саȣ афлат къ ар пȣте фаче пе чѣс ноȣъ ши зече милȣрй, ши ꙟкъ пȣтерѣ аборȣлȣй нȣ лȣкра де кѫт нȣмай пе ѡ сѫнгȣръ роатъ а машиней. Ꙟн ȣрмъ врѫнд а аръта пънъ ла че град де репеџȣне ар пȣте ꙟаџȣнџе, афлъторюл аȣ ꙟдрептат аборȣл пе ѫмбе роателе, ши атȣнче саȣ вѫзȣт машина ꙟкȣнџȣрѫнд шесȣл ꙟпрецȣр де шепте ши де опт орй аналогисѫнд кѫте 16 пѫнъ ла 17 миле пе чѣс. Се веде дар къ нȣмай рѫмѫне ꙟдоꙗлъ асȣпра ꙟфїинцърей ши фолосȣлȣй де а ꙟтребȣинца аборȣл ла тръсȣрй, рѫмѫне нȣмай а ши дакъ апаратȣл се ва пȣте гъти кȣ ꙟдестȣлъ икономїе спре а нȣ фи май коститорю де кѫт кайй тръсȣрилор де транспорт.

Марѣ Британїе

Ꙟмпърътѣса де Бразилїа ши Крѫиаса де Португалїа аȣ пȣрчес дела Портсмȣт ꙟ 30 авгȣст. Мъририле сале трек ла Бразилїа ꙟкорабїа нȣмитъ Ꙟмператрицъ, ꙟсоцитъ де алте доȣъ фрегате бразилїене.

Кȣ пȣрчедерѣ Крѫесей Дона Марїа, Маркезȣл де Барбацена аȣ пȣбликат ачѣстъ прокламацїе кътръ сȣпȣшїй М. Сале:

Ꙟминȣтȣл че ꙟмплинеск порȣнка примитъ дела Ꙟмпъратȣл, Ꙗвгȣстȣл Меȣ Домн, Пъринтеле ши Епитропȣл М. Сале Крѫесей Дона Марїа, де а дȣче ꙟнапой пе Ꙗвгȣста Са фїйкъ, даторїа мѣ есте де а фаче кȣноскȣте кȣџетъриле Ꙟ. Сале Мърирй, ши причиниле хотърѫрей сале, пентрȣ ка крединчошїй сȣпȣшй сѫ нȣсе алȣнече ла темерй недȣмерите ши фъръ темею, сѣȣ ла ꙟшълъчюний адȣкътоаре де реле.

Крѫиаса де Португалїа нȣ саȣ деспърцит де Ꙗвгȣстȣл Сѫȣ Пъринте де кѫт ка сѫ се сȣе ꙟ Тронȣл Португалїей. Петречирѣ Ей ꙟ Енглитера, ла чел май векю дин Ꙗлїацїй сѫй, аȣ фост причина ȣней не сȣферите ꙟмпресȣрърй, ꙟсоцитъ де кълкарѣ џȣръмѫнтȣлȣй крединцей спре скандалȣл тȣтȣрор нацїилор цивилизате але ꙟмбелор имисфере. Ꙟтоарчерѣ Крѫесей ȣрмѣзъ ꙟаръш дин причина лȣптей че се афлъ ꙟтре леџюире ши ꙟпресȣраре. Ꙟминȣтȣл ачест не норочит М. Са Ꙟ. аȣ врȣт ꙟсȣшй а ѡкроти пе Ꙗвгȣста Са Фїйкъ, пънъ ꙟминȣтȣл че ꙟй се ва ꙟнълца пе Тронȣл чел аре дела Дȣмнезеȣ. Дрепт ачѣа де парте де а лъса пе фїйкъ са Ꙟмпъратȣл стъ пе ачѣ не клътитъ хотърѫре де а ѡ апъра, ши а нȣ трактариси ничй ѡ динїоаръ кȣ ȣсȣрпаторȣл.

Орй ши че ꙟмпедекърй ар ꙟтързїе избѫнда ачестей причиней де онор де дрептате ши де леџȣире, сȣпȣшїй М. Сале нȣ се каде сѫ ꙟчетезе кȣ зилосȣл лор. Тоцй ачїй че вор кѫȣта ȣн азил сѣȣ скъпаре ла Бразилїа вор фи сигȣрй

де а афла аколо тоатъ оспиталитатѣ ши бȣна прїимире че се кȣвине крединцей лор ши стрълȣчителор слȣжбе кътръ Ꙟмпъратȣл Д. Педро ал 4-ле ши кътръ Кръѧса Дона Марїа а 2-а.

Ꙟ фрегата Ꙟмпъратрица, 17 авгȣст, Портсмȣт. Маркезȣл де де Барбанцена.

Лондра 17 авгȣст. Кȣрїерюл аратъ ачесте ȣрмътоаре асȣпра портȣгезилор Ꙟвинши ла Терцеира: Флота блокȣлȣй динаинтѣ Терцеирей аџȣторатъ фїинд Ꙟкъ кȣ ѡ корабїе де линїе, ши кȣ алте оши сaȣ фъкȣт гътире пентрȣ ȣн десбарк. Тоатъ пȣтерѣ, сокотитъ ка ла 3000 оамений, Ера Ꙟпърцитъ Ꙟ доȣъ корпосȣри, дин кариле чел дин тъй Ꙟбъркъндȣсе Ꙟ шалȣпе сaȣ апропїет де инсȣлъ, ши контеле Вилафлор лаȣ лъсат съ дескалече фъръ Ꙟпротивире. Шалȣпеле сaȣ Ꙟторс ка съ адȣкъ пе челаланцй, Ꙟсъ абїе сaȣ депъртат де трȣпеле десбъркате, кънд Терцеиреній, карїй аштептънд се аскȣнсесъ ла кътъва депъртаре, аȣ Ешит дин позицїиле лор, аȣ десконерит май мȣлте батерий, ши оȣ изъбит кȣ атъта юцалъ асȣпра Ꙟпресъръторилор, Ꙟкъ дȣпъ ѡ ловире фоарте скȣртъ, тоцй ачїй чи нȣ сaȣ дат принши аȣ фост ȣчиши, сѣȣ аȣ перит Ꙟмаре. Възинд ачѣста ачїи дин коръбїи кȣ Ꙟтоатъ ачерѣ шалȣпелор, дивизїа адоȣа сaȣ Ꙟбъркат кȣм аȣ пȣтȣт май Ꙟграбъ касъ алерџе спре аџȣторюл челор дин тъи, ла ачѣстъ датъ Ꙟсъ фортецеле ши бътърїиле наȣ тъкȣт, ши диши коръбїиле де ръзбою сaȣ апропїет спре а акопери десбаркȣл, фокȣл челор дин тъи аȣ ковършит, ши Ꙟсоцит кȣ валȣриле мърейчей тȣлбȣрате, аȣ адȣс дивизїей а доȣа май атъта стрикъчȣне, кът ши ловирѣ чѣ фъръ де весте корпосȣлȣй дин тъй, чѣ май маре парте а шалȣпелор че нȣ сaȣ кȣфȣндат, аȣ фост арȣнкате ла църмȣрй, ȣнде оамении лор аȣ фост ȣчиши сѣȣ лȣацй принши, сȣте де кадаврȣри плȣтѣ адоȣа-зи пе маре, ши Ескадра дȣшмънѣскъ сaȣ фъкȣт не възȣтъ.

Дȣпъ ачесте новитале чѣ май маре парте де призонїери се ȣнисъ кȣ терцеиренїй, карїй сaȣ възȣт крескȣцй ла нȣмър прин ачїй дин мъна кърора авѣ съ пїаръ.

Се май зиче Ꙟкъ дȣпъ мъртȣрисириле Призонїерилор, къ Д. Мигел тримисесъ ѡ Комисїе, де џȣдекъторй алеши дин тре чїй май аспри оамени, кȣ поронкъ де а џȣдека ши де а сȣпȣне педепсей фъръ Ꙟтъръзиере, нȣ нȣмай пе Генералȣл Вилафлор ши Офицерїй лȣй, чи Ꙟсȣши пе солдацй.

Ȣрмарѣ Грекїей

Де Ꙟсемнат аиче, авем къ М. С. К. Францїей пентрȣ организацїа трȣпелор гречешй регȣлате нѣȣ аџȣтат кȣ 100 мїи франчй, асеминѣ кȣ експедицїа армїей сале Ꙟ Морѣѧ нѣȣ лъсат кай ши алте матерїале де ръзбою. Д. Баронȣл де Рое нѣȣ аџȣтат кȣ 500 мїи франчй.

2 М. Ꙟ. Р. кȣ врѡ кътева съптъмъни майнаинте нѣȣ тримис ѡ полицъ де ȣн милїон рȣбле.

3 Ȣн милїон шепте сȣте шесе мїи, пентрȣ зидирѣ ши храна касей орфанилор ши алтор съраче, ни сaȣ тримис де кътръ маринимїи филогречй, пентрȣ каре нȣ вом прецета а да фъкъторилор де бине Грекїей самъ де келтȣѧла тримишилор банй.

Вой видецй старѣ мичелор ноастре венитȣри, ши пȣтецй тот де ѡ датъ сокоти мȣлцимѣ лȣкрȣлȣй, кȣ кареле требȣе авъ Ꙟсърчина спре а адȣче Ꙟ старе вистерїа нацїоналъ, даторїиле нацїей ши челе май не Ꙟкȣнџȣрате невой але Ꙟтимпина.

Ꙟтотȣл доринца мѣ ар фи, ка вой Ꙟн ачесте де фацъ греле Ꙟпрецȣрърй, се въ пȣтецй пȣне ла кале Ꙟдрептъндȣвъ дȣпъ аштептъриле патрїей, але пȣтерилор алїате ши але тȣтȣрор политичителор попоаръ, ши дин вецй Ꙟмбина челе трекȣте кȣ челе де фацъ ȣшор вецй немери дрептеле ши Ꙟцелептеле регȣле спре апȣне пе нацїе Ꙟ старѣ кȣвїинчоасъ вїитоарей сале сорцй. Повъцȣиций де прѣ Ꙟналта пронїе Ꙟшине во пȣте фъптȣи ачесте, ȣрмънд нобилей кȣџетърй пре карѣ ни ѡ Ꙟсȣфлъ сфинценїа Ꙟтересȣлȣй ностръ пре кȣм ши кȣръценїей и кȣмпътъцей принципилор ши мъсȣрилор прин кареле вом пȣте сприжини сфинцитȣл нацїонал

интерес.

Негоціаціїле саȣ ꙟчепȣт, даторіа ноастръ дар Єсте дȣпъ артикȣл трактатȣлȣй де Лондра ани ꙟдрепта, ꙟзестрѫд гȣвернъмѫнтȣл статȣлȣй кȣ чѣ де невое деплй ꙟпȣтерничире ꙟтрȣ лȣкръриле сале.

Въ пȣтецй пȣне ла кале деспре ачесте интересанте ꙟпрецȣрърй, ка чїй деплин ꙟвъцацй стѫндȣвъ ꙟнаинте ши докȣментȣриле дерегъторіале, ꙟкѫ нȣ въ май рѫмѫне ꙟдоиалъ диспре планȣл пачификаціей ал конференціей де Лодра.

Ꙟкъ ѡ датъ въ зик! ꙟтребацй май ꙟтъю инимиле воастре оаре симцеск ши дореск ꙟплинирѣ даторїилор сале? не май ꙟ доиндȣсе деспре дрептатѣ Монархилор аліацй.

Ѧл доиле требȣе кȣ амънȣнтȣл а џȣдека деспре администраціа дин лъȣнтрȣ а статȣлȣй, ши а хотъръ деспре леџиле дȣпъ каре се ва регȣла статȣл, хотърѫндȣсъ ѡ датъ соарта Грекїей, іаръ ꙟн атѫта гȣвернѫндȣне провизорик прин ноȣъ ꙟдрептате пȣнерй ла кале и орѫндȣеле дин лъȣнтрȣ, ши фолосиндȣне дй черчетарѣ леџилор ноастре конститȣціонале ши ꙟбръцошинд ачеле мъсȣрй, чи вор рекомендȣи чинстѣ, дрептатѣ ши ѡ аџеръ превидере и кȣмпътате а привиџерей воастре.

Сȣпт ачѣсташй катигорїе се сȣпȣн ши мъсȣриле и регȣлиле диспре финанцеле ши кредитȣл статȣлȣй, прекȣм ши деспре даторїиле и пъгȣбириле, че требȣе Гȣвернȣл бȣкȣрос а аръта четъцънилор, карїй аȣ жъртвит авериле лор пре кȣм ши плата чи аȣ џȣрȣит адȣнарѣ націоналъ ꙟн Астрȣ Єпидаȣр ши Ттринца а да бравилор ощений, карїй шаȣ върсат сѫнџеле пентрȣ патрїе, ши май вѫртос сȣмеле спре мѫнгъерѣ Орашълор че зак акȣма ꙟ рȣине, ши а ненорочицилор де милȣире вредничй лъкȣиторй.

Дѣкъ вецй ꙟкее темеюриле, дȣпъ кариле Гȣвернȣл прин сфатȣл вострȣ ва требȣи а се ꙟделетничи кȣ фїеще каре дин ачесте марй пренȣмърате ꙟтребърй ши кȣ де дѫнсиле атѫрнътоаре интересȣри, атȣнчй вецй авѣ пе џȣмътате фъкȣт лȣкрȣ; іаръ деплин ва фи кѫнд въ вецй адȣна алтъ датъ спре а въ ꙟвъца лȣкръриле Гȣвернȣлȣй, ши атȣнчѣ вецй да сфат хотърѫторю деспре пропозиціиле сѣȣ ꙟнаинте пȣнериле леџилор, че вецй ꙟкипȣи де кѫте орй ва авѣ Гȣвернȣл а се негоца пентрȣ трансакціиле сѣȣ пȣнериле ꙟлȣкраре дȣпъ трактатȣл де Лондра. Приминд вой ачест план атȣнче вецй ръспȣнде пȣтерилор Єѵропіене дȣпъ темеюриле че вецй ꙟкеїе. Кътръ ачесте ȣницй май ꙟнаинте де ꙟкидерѣ адȣнърей, въ вецȣ сѫргȣи пентрȣ ачеле бȣне ꙟтречерй, прин кариле націа ва ꙟтинде але сале лаȣде ши мȣлцъмирй Дȣмнезещей провиденцїй, повъцȣитоарей де соартѣ попоарълор, асемене вецй адȣче жертва де мȣлцъмире ꙟналцилор вощрй бине фъкъторю, Монархилор аліацй, Ѧдмиралилор ши експедиціилор ачелора пе маре, прекȣм ши лъȣдателор воастре кѫпитенїй сѣȣ дȣчй, и персоанелор филогрече, карїй прин мȣлте ши ие кȣрмате фапте але ꙟдȣръзрей ши прин марй остинеле аȣ арътат а лор бȣнъ воинцъ пентрȣ Грекїа.

Дечй ꙟкѫт Єȣ ам пропȣс кȣ бȣкȣрїе ши кȣ дрептате тоате челе пѫнъ аичй ꙟширате, ам ȣрмат кȣ ачѣста даторїилор меле кътръ націе; іаръ ꙟкѫт мисаȣ ꙟкрединцат де кътръ вой офиціа сѣȣ слȣжба челей май ꙟналтѣ дерегъторїй, мъ сокотеск де феричит авъ жъртви рѫмъшица зилелор меле, май вѫртос черѫндȣсе дела мине лȣкрȣ чел май дорит міе а слȣжи патрїей ка ȣн симплȣ четъцѣн. Прин ачѣста вою пȣте аръта Гречилор кȣ атѫта май Єнергик симцирѣ кȣноштинцей меле че ам пентрȣ а лор де алдоиле ꙟмине ꙟкрединцаре, че аȣ плъкȣт лор а міѡ аръта. Ꙟн Ѧргос ла 23 юліе 1829

Президентȣл Г. Ѧ. Каподистріа.

ѠБСЕРВАЦІЙ МЕТЕОРОЛОГИЧЕ.

Зіоа	Ѡбсервацїей	Калдомесор	Греомесор	Старѣ аерȣлȣи
14	септемврїе ла Ѧмѣзъзй	+ 20.	28. 11.	сѫнин

Ла 16 септемврїе Соареле ръсаре ла 12 ч. 12 м Ѧмѣзъзи вине ла 6 ч. 6 м ши новълȣніе ла 9 ч. 6 м. диминѣца